

Prologus in paralipo.

Prefatio sancti Hieronimi in librū da-
bzeiamin: qui z paralipomenon. qđ nos
dicere possumus verba dierū. incipit.

Ed si septuagin-

ta interpretū. pura. z vt ab
eis in gręcū versa est editio
pmaneret: supflue mi chro-
mati episcopoz sanctissime
atq; doctissime ipellere. vt hebrezā tibi vo-
lumina latino sermone transferrez. **Q**đ enī
semel aures hominū occupauerat. z nascē-
tis ecclesie roborauerat fidē: iustū erat etiā
nostro silentio cōprobari. **N**unc vero cū p
varietate regionū diuersa serant exēplaria.
z germana illa antiquaq; trāslatio corrupta
sit atq; violata nfi arbitrij putas: aut e plu-
ribus iudicare quid verū sit: aut nouū op^o
in veteri ope cudere: illudentibusq; iudeis.
cornicū. vt dicitur. oculos cōfigere. **A**lexan-
dria z egyptus i septuaginta suis. **E**schibiū
laudat aurozē: constantinopolis vsq; anti-
ochiam luciani martiris exemplaria pbat.
Medię inter has puincię palestinis codi-
ces legunt: quos ab origene elaboratos eu-
sebius z pampphilus vulgauerunt. **T**otusq;
orbis hac iter se trifaria varietate pugnāt
Et certe **O**rigenes nō soluz exēplaria cōpo-
suit quattuor editionū e regiōe singula ver-
ba describens: vt vnus dissentiens statim ce-
teris inter se cōsentientibus arguat. sed qđ
maioris audacię est: in editōe septuaginta
theodocionis editōez miscuit. astericis defi-
gnas que minus fuerint. z virgulis que ex
supfluo videbantur apposita. **S**i igit alijs
licuit nō tenere qđ semel susceperant. z post
septuaginta cellulas. q̄ vulgo sine auroze ia-
ctantur. singulas cellulas aperuere. hocq; i
ecclesijs legitur qđ septuaginta nescierūt. cur
me nō suscipiant latini mei. qui iuiolata edi-
tione veteri ita nouā cōdidit. vt laborē meū
hebrez. z qđ his maius ē. apostolis auro-
ribus comprobē. **S**cripsi nuper libruz de
optimo genere interpretandi ostendēs illa
de euangelio: ex egypto vocauī filiū meuz.
z qm̄ nazareus vocabitur. z videbūt i quez
cōpunerūt. z illud apostoli: qđ oculus nō
vidit nec aures audiuit. z in cor homis non
ascenderūt q̄ preparauit deus diligentibus
se. ceteraq; his similia i hebrezoz libris iue-
niri. **A**erte apostoli z euangeliste. septuaginta
interpretes nouerāt. z vnde eis hęc que i se-
ptuaginta interpretibus nō habētur: **C**hri-
stus dñs noster vtriusq; testamēti cōditōz i
euangelio fm̄ iohannē. qui credit inquit in
me sicut dicit scriptura: flumina de ventre ei⁹
fluent aque viue. **U**tq; scriptū est: qđ salua-
toz scriptū esse testatur: **U**bi scriptū est: **S**e-
ptuaginta nō habent: apocrypha nescit ec-
clesia. **A**d hebrezoz igitur reuertēdū est: vñ
z dñs loquit. z discipuli exempla p̄sumūt
Dec pace veterū loquoz z obtrectatoribus
meis tm̄ respōdeo. qui canino dente mero

dunt. in publico detrahentes. z legentes in
angulis. i. accusatores z defensores: cum i
alijs. pbent qđ in me reprobanz: qđ si virtus
z vicium nō i rebus sit. sed cū auroze mutef
Eterū memini editōem septuaginta trāsla-
tozolim de gręcō emendatā tribuisse me
nostris: nec inimicū debere estimari eorum
quos in puentu fratrū semp edissero. **E**t qđ
nunc dabzeiamin. i. vba dierū interpretat⁹
sum. idcirco feci: vt inextricabiles mores z
siluam nominū q̄ scriptozū confusa sunt vi-
cio. sensuūq; barbarie aptius z per versuoz
cola digererē: mibimetipsi z meis iuxta hil-
menū canens. si aures surdi sunt ceteroz.

Item alius prologus.

Eusebius hieroni-

mus: dōmoni z rogatiano suis
in chzisto ihesu. salutem. **Q**uo
gręcōz historias magis intelli-
gunt qui athenas viderint: z tercium virgī-
lij librum a troade p leuchaten z a crocerau-
nia ad siciliam. z inde ad ostia tyberis nauī
gauerint: **I**ta sanctā scripturā lucidius in-
tuebitur qui iudeam oculis cōtemplatus ē
z antiquarū vrbiū memorias. locozūq; vel
eadē vocabula vel mutata cognouerit. **C**ū
z nobis curę fuit cū eruditissimis hebrezoz
hunc laborē subire: vt circūiremus puincia
quā vniuersę chzisti ecclesie sonant. **F**ateoz
enī mi dōmon z rogatiane charissimi nunq;
me i diuinis voluminibus pprijs viribus
credidisse nec habuisse opinionē meam: sed
ea etiā de quibus scire me arbitrabar iterro-
gare me solitū. **Q**uātomagis de his super
qbus anceps eram. **D**eniq; cū a me nuper
litteris flagitassetis: vt vobis palipomenō
latino sermōe transferrē de tyberiadē legis-
quondā aurozē qui apud hebrezoz admira-
tioni habebat assumpsi. z cōtuli cū eo a ver-
tice. vt aiunt. vsq; ad extremū vnguez. z sic
confirmatus auius sū facere qđ iubebatis
Libere enī vobis loquoz. **I**ta enī in gręcis
z latinis codicibus hic nominū liber vicio-
sus est: vt nō tam hebrezā q̄ barbara quedā
z sarmatica noia cōiecta arbitradū sit. **N**ec
hoc septuaginta interpretibus q̄ spūsancto
pleni ea q̄ vera fuerunt transfulerant: s; scri-
ptoz culpe ascribendū. dū de iemendatis
iemendata scriptitant z sepe tria nomia sub-
tractis e medio sillabis in vnū vocabulum
cogunt: vel e regione vnū nomen. ppter lati-
tudine suā i duo vel tria vocabula diuidūt.
Sed z ipse appellatōnes nō homies vt ple-
riq; estimat: sed vrbes. z regiones. z saltus
z puincias sonant. z oblique sub iterpeta-
tione z figura eoz quedā narratur historie.
de quib; i regnoz libro 82: **N**ōne ecce hęc
scripta sunt i libro verboruz dierum reguz
iuda: **Q**ue vtiq; i nostris codicibus nō ha-
bentur. **D**oc primū sciendū qđ apud hebrez-
os paralipomenon liber vnus sit. z apud

illos vocatus dabeiamin .i. verba dieruz. qui propter magnitudinem apud nos diuisus est. Deinde etiam illud attendendum quod frequenter nomina non vocabula hominum sed rerum. ut dixi. significantis sonant. Ad extremum quod omnis eruditio scripturarum in hoc continetur. et hystorie que vel pretermisere sunt in suis locis. vel perstricter leuiter. hic per quedam verborum compedia explicetur. Oratorum itaque vestrarum adiutus auxilio. nisi librum beniuolis placitum tamen inuidis displiciturum esse non ambigo. Optima enim queque ut ait plinius malunt contemneri plerique discere. Si quis in hac interpretatione voluerit aliquid reprehendere. interroget hebreos. suam conscientiam recolat. videat ordinem textumque sermonis. et tunc nostro labori si potuerit denegat. Ubique ergo asteriscos .i. stellas radiare in hoc volumine videritis: ibi sciatis de hebreo additum quod in latinis codicibus non habetur. Ubi vero obelus transuersa scilicet virga posita est: illic signatur quid septuaginta interpretes addiderunt. vel ob decoris gratiam. vel ob spissantem auctoritatem. licet in hebreis voluminibus non legatur.

Paralipomenon liber instrumenti veteris epithome. tantus ac talis est. ut absque illo si quis scientiam scripturarum sibi voluerit arrogare. semetipsum irrideat: per singula quippe nomina iuncturasque verborum et pretermisere in libris regum tanguntur hystorie: et innumerabiles explicantur euangelij questiones.

C. = I.

Adam seth enos cayna mala leel iareth enoch

matusalem lamech noe sem cham

et iafeth. filij iapheth: gomer mates ad aquilonem habitant.

gog madai et iaua thubal mosoch thiras. Porro filij gomer: ascenez et riphath et togozma. filij autem iaua: elisa et tharsis cethim et dodan

C. = I.
Noe. Ra. Decimus ab adam noe et in genchi et in paralipomenon non monstratur: et apte decimus quia perfectus est. **Ubi.** Noe vir iustus erat et perfectus in generationibus suis. **Hic** genuit sem cham et iapheth. **Ubi.** p. quos post diluuium rediuita hominum dilatatur progenies. **Filij iapheth.** **Hic.** Di possederunt terram in asia ab amano et thaurio syrie cheles et cilicie montibus usque ad flumen thanaim. In europa usque ad gadarum nomina locis et gentibus relinquentes et quibus postea immutata sunt plurima permancet cetera. **Thubal.** Ra. **Hic.** res qui et hispani a quibus celtiberia licet quida italos suspicent. **Mosoch.** Ra. **Capadoces** vni urbs eorum usque hodie maza cha dicitur. **Septuaginta** vero interpretes capathurim capadoces arbitrantur. **Filij autem iauan.** **Hic.** Ab his diuisi sunt insule nationum

T et hiopia ab hebreis usque hodie thus dicitur. **F** egyptus. **nim. filij cham:** thus et mesraim **T** sa quo libi. **Hic** obtinuit terram de qua iudei chanaanos eiecerunt. **S** a quo asiri et phenices **I** phut et chanaa. **Filij autem thus:** **T** sa quo zabei arabes. **S** getuli in pre remotioris africe heremo coheretes. **S** a quo sabathe ni qui nunc astoboi vel astabari nominantur. **H**ec duo antiqua vocabula perdidit. et que per eis habeant ignominiam. **I** zaba et euila sabatha et regma. et sabathacha **P**orro filij regma: sabathacha et dadan. **Thus** autem genuit neroth. **I**ste cepit esse potens in terra. **M**esraim vero genuit ludim et ananiam et laabim et nephtuim: **p**he trusum quoque et chasluim de quibus egressi sunt philistim et capthuri. **C**hanaan vero genuit sidonem et moogenitum suum: et thebum quoque et tiebusum et ammozum et gerneum aradium quoque et samareuz et ematheu. **Filij sem:** elah et assur et arfaxat lud et aran. **Filij autem ara:**

Zaba. Ra. A quo zabei. interpretatur nunc zaba arabia. **U**bi in psalmo ubi habemus reges arabum et zaba. **H**ebreo habet reges zaba et zaba. **P**ri mus per sin secundum samech. **I**ste autem cepit. **Q**uia insuetam tyrannidem primus arripuit. **H**ic fuit robustus venator coram domino. quod homines a dei cultura auertit. **U**bi iosephus. **F**ecit autem eos elatos ad iniuriam dei atque contempsum. **R**emroth filius cham filij noe qui cum esset audacior et manu fortissimus. **S**ua debeat hominibus ut non teo sua felicitatem sed prope virtuti ascriberent. **S**ic homines a dei timore reuocabat: ut spem in propria virtute ponerent. **I**deoque putabant deum interminari diuinum. **U**nde turrim edificari suadebant. quam aqua non posset ascendere. **M**ultitudo autem prompta erat ut obediret neroth. **G**raue putans seruitium obsequi deo. **R**egnauit autem neroth in babilone et in areth. **H**ic est edessa et in acha que est in libis et in chalamne que a selenco rege selencia dicta est. **U**bi nunc thesiphon dicitur. **M**esraim vero. Ra. **E**xceptis laabim a quibus libies notati sunt qui prius phutei et chaslium que post philistim dicti sunt. quos nos corrupte palestinis dicimus. ceteri gentes ignote sunt nobis. quia bello ethiopico subuersi in oblivione preteritorum nominum puenere. **P**ossederunt autem terram a gaza usque ad extremos fines egypti. **A**radium quoque. **H**ic condidit archas oppidum contra tripolim in radicibus libani. a quo haud procul alia ciuitas fuit noie sim. que vario euentu subuersa bellorum nomen tunc loco pristinum referuauit. **A**radium quoque. **A** quo aradij qui aradum insulam possederunt a gulto freto a phenicis littoze separata. **E**t samareuz. **A** quo syrie cheles samaria ciuitas. nunc que est a siris que ab hebreis ut prius apud veteres appellatur. **E**mathem. Ra. **A** quo emath ciuitas. **H**ic macedones que post alexandrum in oriente regnauerunt. epiphantiam nuncupauerunt. **A**lij antiochiam ita dictam putant. **A**lij non vere opinionem suam verisimili vocabulo consolantes. emaus primam ab antiochia mansionem edessam. **P**gentibus appellari putant et eadem apud veteres emath. **F**ilij sem. **H**ic ab eufrate pres asie usque ad indicum oceanum tenet. et aut

lingue cognationes et gentes. **D**e ionibus. **I** gre cis nascunt elisci qui et eolides. **U**bi ista lingua grece eolides dicitur. **T**harsis. Ra. **H**os iosephus cilices arbitrat. **U**bi et metro polis eorum tharsis dicit paulo aplo gloza. **C**ethim. Ra. **A** quo cithei alias cici a quibus urbs capi cithia al. cici dicitur usque hodie. **R**ab. **D**odanim rhodij. sic enim septuaginta transfulerunt. **L**egam. **V**arronis de antiquitate librorum. **S**uini capitonis et grecum flegonta. **C**eterosque. **E**t videbimus omnes pene insulas et totius orbis littoza terrasque maritimas grece accolis occupatas. que ab amano et thaurio omnia maritima usque ad oceanum possedere britannicum. **P**hub. Ra. **L**ibies a que mauritanie flumini phut dicitur regio phutensis. **M**ulti autem scriptores tam greci quam latini huius rei testes sunt. **Q**uare autem in maclimatis parte antiqui libie nomen permancet. et reliqua terra dicitur africa non est huius. **T**pis differere.

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other works and geographical details.]